

קדושה דסדרא THE INTRODUCTORY LINES TO

The paragraph that begins: **ובא לציון גואל** consists of several sections. The part that is known as **קדושה דסדרא** consists of the following:

ואתה קדוש, יושב תהלות ישראל. וקרא זה אל זה ואמר, קדוש קדוש קדוש י-י צב-אות, מלא כל הארץ כבודו. ומקבלין דין מן דין, ואמרינן, קדיש בשמי מרומא עלאה בית שכינתה, קדיש על ארעא עובד גבורתה, קדיש לעלם ולעלמי עלמאי, י-י צבאות, מליא כל ארעא זיו יקרה. ותשאני רוח, ואשמע אחרי קול רעש גדול, ברוך כבוד י-י ממקומו. ונטלתני רוחא, ושמעת בתרי קל זיע סגיא, דמשבחין ואמרינן, בריך יקרא די-י מאתר בית שכינתה.

The balance of the paragraph consists of **פסוקים** except for the following:

ברוך (הוא) א-להינו, שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת, וחיי עולם נטע בתוכנו, הוא יפתח לבנו בתורתו וישם בלבנו אהבתו ויראתו, ולעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם, למען לא ניגע לריק, ולא נלד לבהלה. יהי רצון מלפניך, י-י א-להינו וא-להי אבותינו, שנשמר חקיך בעולם הזה, ונזכה ונחיה ונראה, ונירש טובה וברכה, לשני ימות המשיח, ולחיי העולם הבא.

Why were the two **פסוקים** of **ובא לציון גואל** and **ואני זאת בריתי** added as an introduction to **קדושה דסדרא**? The following **גמרא** may provide the answer:

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף מט' עמ' א' - רשב"ג אומר משום ר' יהושע: מיום שחרב בית המקדש אין וכו'. אמר רבא: בכל יום ויום מרובה קללתו משל חבירו, שנאמר: (דברים כח) בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בקר; הי בקר? אילימא בקר דלמחר, מי ידע מאי הוי? אלא דחליף. ואלא עלמא אמאי קא מקיים? אקדושה דסידרא ואיהא שמיה רבא דאגדתא, שנא: (איוב י) ארץ עפתה כמו אופל צלמות ולא סדרים, הא יש סדרים, תופיע מאופל.

רש"י provides the following comments:

רש"י מסכת סוטה דף מט' עמוד א- אקדושה דסידרא - סדר קדושה שלא תקנוה אלא שיהו כל ישראל עוסקין בתורה בכל יום דבר מועט שאומר קריאתו ותרגומו והן כעוסקין בתורה וכיון שנוהג בכל ישראל בתלמידים ובעמי הארץ ויש כאן שתים קדושת השם ותלמוד התורה חביב הוא.

It appears that **חז"ל** interpreted the words: **ואלא עלמא אמאי קא מקיים** in **דף מט' עמ' א'** as representing not only the question: why is the world allowed to remain standing but as to also include the question: what will cause the Jewish people to be redeemed? We can draw that conclusion from the simple meaning of the two introductory

which represents the reason that the גאולה will occur; i.e. פסוק and ואני זאת בריתי: פסוק which represents the reason that the גאולה will occur; i.e. פסוק. Because the פסוק: ואני זאת בריתי represents לימוד תורה, it is omitted on the occasions when לימוד תורה is prohibited; i.e. תשעה באב and in the home of an אבל.

Why is ואתה קדוש, יושב תהלות ישראל: פסוק further introduced by the פסוק קדושה דסדרא (תהלים כ"ב ד')?

מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחא ב פרק מד-ישראל נותנים זמרה ומלאכי השרת נותנים זמרה. ישראל מנין שנאמר שמע ישראל ה' א-להינו ה' אחד (דברים ו', ד') ומלאכי השרת מנין שנאמר ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני א-להים (איוב ל"ח ז') ואי אתה יודע איזה שבת משוכח יותר. כשהוא אומר משיח א-להי יעקב ונעים זמירות ישראל (שמואל ב' כ"ג א') השבח שאתם משבחים לפני משוכח יותר ממלאכי השרת וכן הא אומר ואתה קדוש יושב תהלות ישראל (תהלים כ"ב ד'):

משך חכמה ויקרא פרק יט-ולעומת הקדושה העליונה - הוא שבת, ולעומת הקדושה הבאה מישראל - המה ימים טובים. וזה שאמר שמלאכי מעלה שואלים אימתי ראש השנה ויום הכיפורים שנידונין כולם. על זה משיב וכו' אצל בני ישראל מתי המה מקדשים החודש, שלהשפיע הקדושה אין בכוח שום נברא זולתי הבורא יתברך זולת ישראל. ולכן גם הזמן להשפיע קדושה תלוי רק בישראל. והאישים העליונים אינם רק מורידי השפע למטה מעילת העלות יתברך, וישראל המה משפיעים בעצמותם למעלה בכל העולמות... וזהו בקדושה ראשונה אנו מספרים איך הבורא יתברך שלם בעצמותו ומהותו כביכול ומחויב המציאות, והכל בכונה עלול מאתו, ומושגח פרטי, ורצונו מקיים הכל בלי הפסק. וזהו ממש שמלאכי השרת מקדשים אותו, שגם כן משיגים אותו באמת כפי יכולתם, שהוא בלתי חסר שום שלמות וכו'. וזה "נקדש את שמך בעולם, כשם שמקדישים אותו בשמי מרום". לא כן בקדושה דסדרא, אנו אומרים "ואתה קדוש יושב" הענין שמלאך בכבודו יתברך כל המציאות כמה דאת אמרת "השמים כסאי" וכו' (ישעיה ס, א) בשביל "תהילות ישראל", שאין לנו קרבן ולא מנחה וכו' רק התהילות והתפילות, שזהו קדושה הבאה מסיבת ישראל מלמטה למעלה, לא כהמלאכים. וזהו שאמרו בסוטה (מט, א): ועלמא אמאי קאי? אקדושה דסדרא, שזה יחס העולם הזה בזמן הזה. ולכך אנו אומרים קדושה זו בלשון תרגום שלא יתקנאו בו המלאכים, שאין זה ביכולתן, ודו"ק בכל זה.

The קדושה of קדושה דיוצר and קדושה דסדרא differentiates משך חכמה from קדושה דסדרא represents a קדושה that is created through the Jewish people studying תורה. It is a קדושה that the עולם של רבוננו looks forward to hearing and it is a קדושה that no other entity, including the מלאכים, are capable of producing. The uniqueness of קדושה דסדרא explains why it was singled out by the גמרא as the reason that the world remains standing.

TRANSLATION OF SOURCES

מד -The Jewish people recite songs of praise and the angels recite songs of praise. On what basis do we know that the Jewish people recite songs of praise? From the verse: Shema Yisroel Hashem Elokeinu Hashem Echad (Devarim 6, 4). On what basis do we know that the angels recite songs of praise? From the verse: When the morning stars sang together, and all the sons of God shouted for joy, (Job 38, 7). We were not sure which type of praise G-d favors until we studied the following uttered by the prophet Shmuel (Shmuel 2, 23, 1): And these are the last words of David. David the son of Jesse said, and the man who was raised up on high, the anointed of the G-d of Jacob, and the sweet singer of Israel, said. The praises that you utter before Me are more praiseworthy than the praises uttered by the ministering angels. That is the meaning of the verse: V'Ata Kadosh Yoshav Tehilos Yisroel (Tehillim 22, 4).

משך חכמה ויקרא פרק יט -Shabbos emanates from the Kedusha of the heavens and the holidays emanate from the Kedusha of the Jewish people. This is what was meant by what was written that the angels on high ask when is Rosh Hashonah and Yom Kippur, the days when all creations are judged. As to that question, G-d answers, etc. Check among the Jewish people when they celebrate the New Month because the only entities that can create Kedushah are G-d and the Jewish People. The opportunity to create Kedushah (by setting Rosh Chodesh) is within the power of the Jewish people. The heavenly beings are just vehicles that transport the Kedushah from Heaven to the Earth. However, the Jewish People can on their own create Kedushah that rises to the heavens . . . In the Kedushah of Yotzer we relate how G-d is complete in His Being; how everything emanates from Him and how He supervises all that goes on in this world and by His will He can accomplish anything. That is a description of how the angels sanctify G-d based on their understanding of what G-d represents in that He is complete. In a similar manner we ask in the Kedushah of Shemona Esrei to be able to sanctify G-d in this world. What we do in Kedushah D'Sidra is different. There we say: You are holy and sit. By those words we acknowledge that wherever G-d finds Himself He fills the area with His honor as in the verse: the sky is my seat. G-d sits waiting for the praises of the Jewish people. The Jewish People can no longer bring sacrifices. Instead they recite words of praise and prayers. That is an example of Kedushah that results from the acts of the Jewish People and is a Kedushah that does not emanate from the angels. That is what is meant in Maseches Sotah (49, 1) when the Gemara asks: why is the world allowed to remain standing? Because of Kedushah D'Sidra. That prayer represents the relationship between this world and the heavenly world that is created at present by the acts of the Jewish people in reciting the verses of Kedushah and translating them. That is why we recite Kedushah D'Sidra in Aramaic so that the angels will not understand and will not become jealous of us because they do not have the ability to do what we do in Kedushah D'Sidra.

SUPPLEMENT

THE MISSING SAMEACH IN THE PIYUTT: א-ל אדון

I was recently asked the following question: why did the composer of the פיוט of א-ל fail to include a line that begins with the letter: "ס" and instead substituted the letter "ש." This was my answer: Thank you for bringing this question to my attention. Kail Adon is a very old piyutt. It is already mentioned in Seder Rav Amrom Gaom (800's CE). I have not come across your question but I will suggest an answer based on my understanding of the development of the Siddur and Piyutt. One reason that you raise this question is that you read the piyutt every Shabbos from a written סידור. Stop for a moment and go back to the period when the piyutt was composed. In that era, almost noone sitting in shul hearing the Schaliach Tzibbur reciting this piyutt had the פיוט in front of him in written form. They knew it and remembered it by the sound of the opening letter of the lines of the פיוט that proceeded in alphabetical order. Since a "ס" and a "ש" share their sound (at least to my untrained ear), the congregants at that time remembered the lines based on the sounds of the opening letters. This gave the author of the piyutt much leeway in terms of choosing the words to use from Tanach (according to the Rokeach the line of שמהים בעאתם is borrowed from Tehillim 19, 6- Yasis K'Gibor Larutz Orach). In other words, the composer had no ulterior motive in using a word beginning with a "ש" instead of a "ס". He was taking advantage of his literary license in substituting letters. I do not think that we can ask the same questions about piyuttim as we can about Tehillim which we believe were divinely inspired. (I assume you were thinking of the missing "נ" in אשרי when you noticed the "ש" instead of the "ס" in Kail Adon). I also believe that the practice of substituting the letters "ש" and "ס" was not unusual in the composition of piyuyyim. Perhaps we can both pay a little closer attention to the Kinot and piyuttim in order to identify if indeed this type of letter substitution was common in the composition of פיוטים.